

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2020. gada 3. augustā

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneši Daiga Rezevska un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto tiesībsarga (turpmāk arī – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 129/2020),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt likuma “Par valsts budžetu 2020. gadam” programmas un apakšprogrammas veselības aprūpes darbinieku darba samaksas paaugstināšanai, ciktāl tās neparedz Veselības aprūpes finansēšanas likuma pārejas noteikumu 11. punktā noteikto valsts finansējumu veselības aprūpes darbinieku darba samaksas paaugstināšanai 2020. gadā, par neatbilstošām Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 66. pantam.

2. Apstrīdētās likuma “Par valsts budžetu 2020. gadam” programmas un apakšprogrammas citstarp nosaka valsts finansējuma apjomu veselības aprūpes jomai. Savukārt Veselības aprūpes finansēšanas likuma pārejas noteikumu 11. punkts noteic, ka Ministru kabinets, sagatavojot likumprojektu par valsts budžetu 2019. gadam un likumprojektu par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2019., 2020. un 2021. gadam, paredz valsts finansējumu veselības aprūpes darbinieku darba samaksas paaugstināšanai vidēji gadā 20 procentu apmērā: 2019. gadā – 87 483 708 *euro*, 2020. gadā – 191 227 820 *euro* un 2021. gadā – 314 599 953 *euro*.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā tiesībsarga pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 8. punkts noteic, ka tiesības iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu ir tiesībsargam, ja institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, nav tā norādītajā termiņā novērsusi konstatētos trūkumus. Arī saskaņā ar Tiesībsarga likuma 13. panta 8. punktu tiesībsargam ir tiesības

iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu Satversmes tiesā, ja iestāde, kas izdevusi apstrīdamo aktu, nav tā norādītajā termiņā novērsusi konstatētos trūkumus.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka tiesībsargs 2020. gada 17. februārī nosūtīja Saeimai vēstuli “Par likumā “Par valsts budžetu 2020. gadam” ietverto programmu un apakšprogrammu veselības aprūpes darbinieku darba samaksas paaugstināšanai, ciktāl tās neparedz Veselības aprūpes finansēšanas likuma pārejas noteikumu 11. punktā noteikto valsts finansējumu veselības aprūpes darbinieku darba samaksas paaugstināšanai 2020. gadā, neatbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 66. pantam”. Šajā vēstulē tiesībsargs aicināja Saeimu līdz 2020. gada 1. jūnijam veikt grozījumus likumā “Par valsts budžetu 2020. gadam” un rast finansējumu pilnā apmērā veselības nozarei, lai varētu paaugstināt veselības aprūpes darbinieku darba samaksu atbilstoši Veselības aprūpes finansēšanas likuma pārejas noteikumu 11. punktam.

Tiesībsargs vēstulē paudis uzskatu, ka atbilstoši likumam “Par valsts budžetu 2020. gadam” ārstniecības personu darba samaksas pieaugumam ir tikusi atvēlēta tikai daļa – aptuveni puse – no solītā papildu finansējuma. Tādējādi apstrīdētās programmas un apakšprogrammas neatbilstot no demokrātiskas tiesiskas valsts pamatnormas atvasinātajam un Satversmes 1. pantā tvērumā ietilpstošajam tiesiskuma principam, tiesiskās drošības principam, kā arī radot būtisku valsts un sabiedrības interešu apdraudējumu. Tāpat šāds regulējums neatbilstot no Satversmes 66. panta izrietošajam likumdevēja pienākumam gādāt par ilgtspējīga valsts budžeta izstrādāšanu un pieņemšanu, tādējādi pārkāpjot ilgtspējīgas attīstības principu.

Saeimas Sociālo un darba lietu komisija 2020. gada 18. jūnija vēstulē esot piekritusi tiesībsarga vēstulē norādītajam un paudusi nostāju, ka Veselības aprūpes finansēšanas likuma pārejas noteikumu 11. punkts esot jāīsteno pilnībā. Tādēļ komisija jūlijā esot iepļānojusi tikšanos ar atbildīgajām ministrijām un ekspertiem, lai turpinātu meklēt risinājumu pastāvošajai problēmai veselības aprūpes nozarē.

Tomēr Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka Saeima nav tā noteiktajā termiņā novērsusi konstatētos trūkumu. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu.

6. Tiesībsarga pieteikumam ir jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta prasībām.

Pieteikumā ir norādīts Pieteikuma iesniedzējs, institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, prasījums Satversmes tiesai, kā arī sniegts lietas faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums par likuma “Par valsts budžetu 2020. gadam” programmu un apakšprogrammu veselības aprūpes darbinieku darba samaksas paaugstināšanai neatbilstību Satversmes 1. un 66. pantam.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu “Par likuma “Par valsts budžetu 2020. gadam” programmu un apakšprogrammu veselības aprūpes darbinieku darba samaksas paaugstināšanai, ciktāl tās neparedz Veselības aprūpes finansēšanas likuma pārejas noteikumu 11. punktā noteikto valsts finansējumu veselības aprūpes darbinieku darba samaksas paaugstināšanai 2020. gadā, atbilstību Satversmes 1. un 66. pantam” pēc tiesībsarga pieteikuma (pieteikums Nr. 129/2020).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – **līdz 2020. gada 5. oktobrim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Gunārs Kusiņš